

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 30. maja 2024. godine
Ref.br.: RK 2437/24

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI23/23

Podnosilac

Vladimir Mladenović

Ocena ustavnosti presude UZVP-ARJ. br. 86/2022 Vrhovnog suda Republike
Kosovo od 29. septembra 2022. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija
Nexhmi Rexhepi, sudija i
Enver Peci, sudija

Podnosilac zahteva

- Zahtev je podneo Vladimir Mladenović, sa prebivalištem u Prizrenu (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu [UZVP. ARJ. br. 86/2022] Vrhovnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Vrhovni sud) od 29. septembra 2022. godine, u vezi presude [UZ.AA. br. 487/2021] Apelacionog suda od 18. jula 2021. godine i presudu [U.A. br. 376/2018] Osnovnog suda u Prištini od 12. januara 2021. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti osporene presude Vrhovnog suda, u vezi sa presudama nižestepenih instanci, za koje podnosilac zahteva navodi da su donete povredom prava zagaranтованиh članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa članom 6. Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na stavovima 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22 (Procesuiranje podnesaka) i 47 (Individualni zahtevi) Zakona br. 03/L-21 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 25. (Podnošenje zahteva i odgovora) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).
5. Dana 7. jula 2023. godine, Poslovnik o radu br. 01/2023 Ustavnog suda Republike Kosovo, objavljen je u Službenom listu Republike Kosovo i stupio je na snagu 15. dana od dana objavljivanja. Shodno tome, prilikom razmatranja zahteva, Ustavni sud Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) se poziva na odredbe navedenog Poslovnika, koji je stavio van snage Poslovnik o radu br. 01/2018 Ustavnog suda. S tim u vezi, u skladu sa pravilom 78. (Prelazne odredbe) Poslovnika o radu br. 01/2023, izuzetno, pojedine odredbe Poslovnika o radu br. 01/2018, i dalje će se primenjivati u slučajevima registrovanim u Sudu pre njegovog stavljanja van snage, samo ako su i u meri u kojoj su povoljnije za stranke.

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 30. januara 2023. godine, podnosilac zahteva je predao zahtev poštom, koji je stigao i registrovan je u sudu dana 2. februara 2023. godine.
7. Dana 9. februara 2023. godine, predsednica Suda je odlukom GJR. KI23/23 imenovala sudiju Nexhmi Rexhepi za sudiju izvestioca, dok je odlukom br. KSH. KI23/23 imenovala Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Selvete Gërxhaliu-Krasniqi (predsedavajuća), Safet Hoxha i Remzije Istrefi-Peci, (članovi).
8. Dana 24. februara 2023. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva o registraciji zahteva i po jednu kopiju zahteva je poslao Ustavnom sudu.
9. Dana 13. februara 2024. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno je preporučio Sudu da proglaši zahtev neprihvatljivim.

Pregled činjenica slučaja

10. Okolnosti konkretnog slučaja se odnose na zahtev podnosioca zahteva za priznavanje statusa osobe sa ograničenim sposobnostima, pošto isti navodi da je bivši vojnik i invalid, a da mu je taj status priznat od strane Ministarstva rada - Odeljenje za pitanja

veterana i socijalnu zaštitu (u daljem tekstu: Ministarstvo rada), rešenjem [br. 580-2212] od 07. oktobra 1995. godine.

11. Neutvrđenog datuma, podnosilac zahteva je podneo zahtev Ministarstvu rada za priznavanje statusa osobe sa ograničenim sposobnostima, odnosno trajnog invaliditeta.
12. Dana 6. februara 2018. godine Ministarstvo rada je rešenjem [MPMQ/DP - br. 6023371] odbilo zahtev podnosioca zahteva za priznavanje prava na penziju osobe sa ograničenim sposobnostima, sa obrazloženjem da „... na osnovu procene Lekarske komisije od 09. oktobra 2017. godine, potvrđeno je da Vaš zahtev ne ispunjava sve uslove predviđene za priznavanje prava na penziju sa ograničenim sposobnostima, u skladu sa stavom 1 članova 1. i 9. Zakona 04/L0131 o penzijskim šemama finansiranim od države.“
13. Dana 5. marta 2018. godine, Podnosilac zahteva je podneo tužbu u upravnom sporu pri Osnovnom sudu u Prištini, kojom je tražio poništavanje navedenog rešenja Ministarstva rada i priznavanje prava na penziju osobama sa invaliditetom. Podnosilac zahteva je naveo da je Ministarstvo rada na proizvoljan način donelo odluku, ne upuštajući se u potpuno utvrđivanje činjeničnog stanja.
14. S druge strane Ministarstvo rada, u vezi sa ovim pitanjem, podnelo je odgovor na tužbu Osnovnom sudu u Prištini, sa predlogom da se ista odbije u celini jer nisu ispunjeni zakonski kriterijumi za korišćenje odgovarajuće penzije.
15. Dana 12. januara 2021. godine, Osnovni sud u Prištini je presudom [U.A. br. 376/2018] odbio tužbeni zahtev podnosioca zahteva kao neosnovan, sa obrazloženjem da je prema izvedenim dokazima, u smislu stava 5. člana 9. Zakona br. 04/L-131, utvrdio da je podnosilac zahteva pravično dokazao činjenično stanje, budući da tužilac ni pred Stručnom komisijom ni u drugostepenom postupku po tužbi nije pružio dovoljno dokaza čime bi dokazao da ispunjava uslove utvrđene u zakonu za dodelu takve penzije zbog trajne nesposobnosti.
16. Protiv gore navedene presude Osnovnim sudom u Prištini, podnosilac zahteva je podneo žalbu Apelacionom sudu, kojom je tražio poništenje osporene presude i priznavanje prava na penziju za osobe sa ograničenim sposobnostima.
17. Dana 18. jula 2022. godine, Apelacioni sud je presudom [UZ.AA. br. 487/2021] odbio žalbu podnosioca zahteva i potvrdio presudu Osnovnog suda u Prištini od 12. januara 2012. godine. U obrazloženju, Apelacioni sud ističe da u potpunosti prihvata pravni stav prvostepenog suda kao pravičan i na zakonu zasnovan, jer pobijana presuda nije obuhvaćena bitnim povredama odredaba Zakona o upravnim sporovima (ZUS) i odredaba Zakona o parničnom postupku (ZPP) iz člana 182. stav 2. tačka (b), (g), (j) i (m), za koje se Apelacioni sud stara po službenoj dužnosti, u smislu odredbe člana 194. ZPP-a, pa je i materijalno pravo primenjeno na pravičan i potpun način.
18. Podnosilac zahteva je, u zakonskom roku, podneo zahtev za vanredno razmatranje sudske odluke Vrhovnom sudu, protiv presude Apelacionog suda od 18. jula 2022. godine, navodeći (i) suštinske povrede odredaba upravnog postupka, (ii) pogrešno utvrđivanje činjeničnog stanja i (iii) pogrešnu primenu materijalnog prava.
19. Dana 22. avgusta 2022. godine, Vrhovni sud je presudom [UZVP-ARJ. br. 86/2022] odbio zahtev podnosioca zahteva i potvrdio presude nižih instanci, sa obrazloženjem da osporene presude nisu obuhvaćene povredama na koje je tužilac pozvao u svom zahtevu i da su navodi tužioca, po oceni Vrhovnog suda, u suprotnosti sa činjeničnim stanjem

koje su utvrdili niži sudovi i da su presude predmetnih sudova u skladu sa važećim zakonima.

Navodi podnosioca zahteva

20. Podnosilac zahteva pred Sudom navodi da se presudama redovnih sudova krše njegova prava zagarantovana članom 31. Ustava i članom 6. EKLJP-a, ističući da „... postoji kontradiktornost između onoga što je navedeno u obrazloženju presude i dokazima koji su izvedeni u postupku. Dokazi, odnosno činjenice koje su bile odlučujuće u slučaju rešavanja ovog pravnog pitanja. Ovo je doprinelo da i prvostepeni i drugostepeni sud prekrše materijalno pravo. Tužilac je teško bolesno lice po nervnoj osnovi i to se dokazuje ne samo na osnovu rešenja br. 580-2212 Ministarstva rada od 07. oktobra 1995. godine, Odeljenje za pitanja veterana i socijalna pitanja - Priština, kojim se tužiocu priznaje status vojnog invalida, već i sa izveštajima zdravstvene klinike, odnosno lekara specijaliste, gde se utvrđuje da je isti trajni vojni invalid jer ima uspomene iz ratnih sukoba.“

Relevantne odredbe

USTAV REPUBLIKE KOSOVO

Član 31.

[Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.

[...]

EVROPSKA KONVENCIJA O LJUDSKIM PRAVIMA

Član 6.

(Pravo na pravično suđenje)

1. Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama, ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona. Presuda se mora izreći javno, ali se štampa i javnost mogu isključiti s celog ili s dela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne bezbednosti u demokratskom društvu, kada to zahtevaju interesi maloletnika ili zaštita privatnog života stranaka, ili u meri koja je, po mišljenju suda, neophodno potrebna u posebnim okolnostima kada bi javnost mogla da naškodi interesima pravde.

[...]

ZAKON BR. 04/L-131 O PENZIJSKIM ŠEMAMA FINANSIRANIM OD DRŽAVE

Član 9.

Uslovi i kriterijumi za priznavanje prava na penziju ograničene sposobnosti

[...]

5. Trajno nesposobno za rad smatraće se lice:

5.1. koje pruži dokaze o trajnoj nesposobnosti, pre nego podnese zahtev za penziju, dostavljajući pritom sve lekarske dokaze;

- 5.2. Lekarska komisija procenjuje postojanje trajne nesposobnosti za rad podnosioca zahteva;
- 5.3. Lekarska komisija ocenjuje stepen nesposobnosti za period od jedne (1), tri (3) i pet (5) godine;
- 5.4. Nakon isteka rokova utvrđenih podstavom 5.3. ovog stava, lice podleže proceduri ponovne lekarske procene. isključena je javnost sa glavnog ročišta;

Prihvatljivost zahteva

21. Sud prvo razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dalje specifikovani Zakonom i predviđeni Poslovníkom.
22. S tim u vezi, Sud se prvobitno poziva na član 1. i 7. povredi člana 113. [Nadležnost i ovlašćene strane] Ustava, koji utvrđuju:

Član 113.
[Jurisdikcija i Ovlašćene Strane]

„1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.“

[...]

23. Sud se takođe dalje poziva na kriterijume prihvatljivosti, kako je specifikovano u Zakonu. S tim u vezi, Sud se prvo poziva na članove 47. (Individualni zahtevi), 48. (Tačnost podneska) i 49. (Rokovi) Zakona, koji utvrđuju sledeće:

Član 47.
[Individualni zahtevi]

„1 Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pokrenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva.“

Član 48.
[Tačnost podneska]

„Podnosilac podneska podnositeljka zahteva da jasno naglasi to koja prava i slobode sumu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.“

Član 49.
[Rokovi]

„Podnesak se podnosi u roku od četiri (4.) meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. [...]“

24. U pogledu ispunjenosti gore navedenih kriterijuma, Sud, Sud ocenjuje da je podnosilac zahteva ovlašćeno lice koje osporava akt organa javne vlasti, odnosno presudu [UZVP-

ARJ. br. 86/2022] Vrhovnog suda od 29. septembra 2022. godine nakon iscrpljivanja svih zakonom utvrđenih pravnih lekova. Podnosilac zahteva je, takođe, pojasnio prava i slobode koje tvrdi da su povređena od strane javnih organa, u skladu sa zahtevima iz člana 48. Zakona i podneo je zahtev u rokovima predviđenim iz člana 49. Zakona.

25. Pored gore navedenih kriterijuma, Sud razmatra takođe da li zahtev ispunjava uslove prihvatljivosti, utvrđene u pravilu 34. [Kriterijum o prihvatljivosti] odnosno podpravilu (2), Poslovnika o radu, koji utvrđuje:

Pravilo 34.
[Kriterijum o prihvatljivosti]

„(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju.“

26. Na osnovu sudske prakse Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP), ali i Suda, zahtev se može proglasiti neprihvatljivim kao „očigledno neosnovanim“ u celini ili samo u vezi sa određenim navodom koji može sadržati. S tim u vezi, tačnije je nazvati ih „očigledno neosnovanim navodima“. Ove poslednje, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, mogu se kategorisati u četiri odvojene grupe: (i) navodi koji su kategorisani kao zahtevi „četrtoog stepena“; (ii) navodi koja su kategorizovani sa „očiglednim ili evidentnim nedostatkom kršenja prava“; (iii) „nepotkrepljeni ili neopravdani“ navodi, kada je ispunjen jedan od sledeća dva podkriterijuma: a) kada podnosilac/teljka zahteva jednostavno citira jednu ili više odredbi Konvencije ili Ustava, ne objašnjavajući kako su one povređene, osim ako se na osnovu činjenica i okolnosti slučaja jasno pojavljuje povreda Ustava i EKLJP-a (vidi slučaj ESLJP-a [Trofimchuk protiv Ukrajine](#), br. 4241/03, odluka od 31. maja 2005. godine; vidi takođe [Baillard protiv Francuske](#), br. 6032/04, odluka od 25. septembra 2008. godine); i b) kada podnosilac/teljka zahteva ne iznese ili odbije da iznese materijalne dokaze, kojima bi potkrepio svoje navode (ovo se posebno odnosi na odluke sudova ili drugih unutrašnjih organa), osim slučajeva kada postoje vanredne okolnosti koje su van njegove kontrole i koje ga sprečavaju da to učini (na primer, kada uprava zatvora odbije da dostavi Sudu dokumenta iz dosijea dotičnog zatvorenika) ili ako sam Sud ne odluči drugačije (vidi slučaj Suda [KI166/20](#), podnosilac zahteva, *Ministarstvo rada i socijalne zaštite*, rešenje o neprihvatljivosti, od 5. januara 2021. godine, stav 43.), i na kraju, (iv) „zbunjujući i nejasni“ navodi (vidi slučajeve ESLJP-a, [Kemmache protiv Francuske](#), br. 17621/91, presuda od 24. novembra 1994. godine, kategorija (i), [Juta Mentzen protiv Litvanije](#), br. 71074/01, odluka od 7. decembra 2004. godine, kategorija (ii) i [Trofimchuk protiv Ukrajine](#), prijava br. 4241/03, kategorija (iii)).
27. Sud pre svega ističe činjenicu da prema sudskoj praksi ESLJP-a, žalbu karakterišu činjenice koje sadrži, i ne samo iz pravnog osnova i argumenata na koje se se stranke izričito pozivaju (vidi, slučaj ESLJP-a: [Talpis protiv Italije](#), br. 41237/14, presuda od 18. septembra 2017. godine, stav 77. i reference koje su tamo citirane).
28. U nastavku, Sud podseća da podnosilac zahteva navodi da su redovni sudovi svojim odlukama povredili njegovu pravo zagantovano članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava, u vezi sa članom 6.1. EKLJP-a, zbog činjenice jer su svi javni organi, uključujući i redovne sudove, odbili njegov zahtev za priznavanje statusa osobe sa ograničenim sposobnostima, odnosno korišćenja penzije koja se daje za ovu kategoriju društva.
29. Prema tome, ove navode, Sud će razmotriti i analizirati sa stanovišta prava zagantovanih članom 31. Ustava, u svetlu tumačenja člana 6.1 EKLJP-a, primenivši načela utvrđena od strane ESLJP-a, na osnovu kojih su ovaj Sud i redovni sudovi, u

skladu sa članom 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, obavezni da: „Osnovna prava i slobode zagarantovana ovim Ustavom se tumače u saglasnosti sa sudskom odlukom Evropskog suda za ljudska prava.“

I. Ocena suda u vezi sa navodima o povredi člana 31. Ustava

30. Sud primećuje da se suština žalbe podnosioca zahteva veže sa činjenicom da su redovni sudovi pogrešno utvrdili činjenice i dokaze predmeta i na pogrešan način su primenili odredbe materijalnog prava, kada su odlučili o odbijanju njegovog zahteva za priznavanje statusa osobe sa ograničenim sposobnostima. U tom kontekstu, Sud primećuje da je obrazloženje o povredi prava na pravično suđenje argumentovano u okviru navoda prirode „četvrtog stepena“.
31. Stoga, u nastavku, Sud će razraditi opšta načela utvrđena od strane ESLJP-a, kojima se utvrđuje da li pokrenuti navod podnosioca zahteva spada u delokrug stava 1. člana 6. EKLJP-a, ili spada u navode koji sami po sebi pokreću pravna pitanja, odnosno pitanje „četvrtog stepena“.
- a) *Opšta načela u vezi sa navodima „četvrtog stepena“*
32. Sud, pozivajući se na svoju sudsku praksu i ESLJP-a, ponavlja da prema Ustavu nije njegova dužnost kao Ustavni sud da deluje kao „četvrti stepen“ u vezi sa donetim odlukama redovnih sudova. Uloga je potonjih da tumače i sprovede odgovarajuće odredbe materijalnog i proceduralnog prava (vidi, u ovom kontekstu slučaj ESLJP-a, [Garcia Ruiz protiv Španije](#), br. 30544/96, presuda od 21. januara 1999. godine). Ustavni sud može samo da razmotri da li su dokazi izneti na pravičan način i da li su postupci uopšte, posmatrano u celini, vođeni na način da je podnosilac zahteva imao pravično suđenje (vidi slučaj ESLJP-a, [Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva](#), br. 13071/87 i slučaj suda [KI192/13](#), sa podnositeljskom zahteva *Hatixhe Avdyli*, rešenje od 24. februara 2014. godine).
33. Sud je dosledno ostao pri stavu da nije njegova dužnost da se bavi greškama u činjeničnom stanju ili zakonu (zakonitosti) za koje se navodi da su ih počinili redovni sudovi, osim ako su njima povređena prava i slobode zaštićena Ustavom i EKLJP-om. Dakle, Sud ne treba da deluje kao sud „četvrtog stepena“ kada se razmatraju odluke koje donose redovni sudovi. Pitanja koja se odnose na ocenu dokaza i njihovo odmeravanje od strane redovnih sudova nisu u nadležnosti Ustavnog suda da budu razmatrane (vidi slučaj ESLJP-a, [Grkokatolička parohija Lupeni i drugi protiv Rumunije](#), presuda od 29. novembra 2016. godine; i slučaj suda [KI70/11](#), sa podnosiocima zahteva *Faik Hima, Magbule Hima, Bestar Hima*, rešenje od 12. decembra 2011. godine).
34. Međutim, Sud naglašava da jurisprudencija ESLJP-a i Suda takođe definiše okolnosti pod kojima bi trebalo napraviti izuzetke od ovog stava. Kao što je gore navedeno, dok redovni sudovi imaju primarnu dužnost da rešavaju probleme u vezi sa tumačenjem važećeg zakona, uloga Suda je da obezbedi ili proveri da li su efekti ovog tumačenja kompatibilni sa Ustavom i EKLJP-om (vidi, s tim u vezi, slučaj ESLJP-a, [Miragall Escolano i drugi protiv Španije](#), presuda od 25. maja 2000. godine). U principu, takav izuzetak se odnosi na slučajeve za koje se ispostavi da su očigledno proizvoljni, uključujući i one u kojima je Sud „očigledno pogrešno primenio zakon“ u konkretnom slučaju, i koji su mogli dovesti do „proizvoljnih zaključaka“ ili „očigledno neobrazloživih“ za odgovarajućeg podnosioca zahteva.
35. Ovaj stav je Sud dosledno zastupao, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, koja jasno kaže da nije uloga ovog Suda da preispituje zaključke redovnih sudova u vezi sa činjeničnim

stanjem i primenom materijalnog prava (vidi slučaj suda [KI49/19](#), sa podnosiocem zahteva *Limak Kosovo International Airport A.D.*, „Adem Jashari“, rešenje od 10. septembra 2019. godine, i [KI08/23](#), citiran iznad, stav 35.).

36. Sud je, po pravilu, naveo da ne može dovoditi u pitanje nalaze redovnih sudova koji se odnose na: (i) dokazivanje činjenica u slučaju; (ii) tumačenje i primenu zakona; (iii) prihvatljivost i ocenu dokaza na suđenju; (iv) suštinsku pravičnost ishoda građanskog spora; ili čak (v) krivicu ili nevinost optuženog u krivičnom postupku.
37. Sud podseća da član 31. Ustava nikome ne garantuje povoljan rezultat u sudskom postupku, niti predviđa da Sud dovodi u pitanje primenu materijalnog prava redovnih sudova u građanskom sporu, gde uglavnom jedna od strana dobija a druga gubi slučaj. Sud, takođe ističe da nezadovoljstvo podnosioca zahteva sa rezultatom postupka od strane redovnih sudova samo po sebi ne može da pokrene argumentovani navod o kršenju osnovnih prava i sloboda zagarantovanih Ustavom (vidi slučaj ESLJP-a, [Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske](#), presuda od 26. jula 2005. godine, stav 21.; i slučaj suda [KI96/21](#), podnosilac zahteva *Xhelal Zherka*, rešenje od 10. septembra 2021. godine).

b) Primena gore navedenih načela u okolnostima konkretnog slučaja

38. U odnosu na prirodu tužbenih navoda podnosioca zahteva i posmatrajući postupke u celini, u pogledu pravilnosti sudskog procesa, Sud se najpre poziva na rešenje Osnovnog suda kojim je obrazloženo sledeće: „... je ocenio navode tužioca da nije pravično ocenio činjenično stanje i da dokazi nisu razmotreni, budući da lekarska komisija opšte nije uzela u obzir priložene i važeće dokaze. Dok spise predmeta, kao što su lekarski izveštaji, kao takve, ove navode u ovom upravnom pitanju nije smatrao od uticaja za drukčije odlučivanje od onoga kao što je odlučio,... da je iz izvedenih dokaza sud, u smislu člana 9. stav 5 Zakona br. 04/L-131 dokazao da je tuženi pravično dokazao činjenično stanje, budući da tužilac nije priložio dovoljno dokaza pred Komisijom, ni u drugom stepenu po žalbi, kako bi dokazao da je ispunio uslove predviđene zakonom za primanje ove vrste penzije trajne nesposobnosti. Iz ovog gore pomenutog dokazanog stanja, sud je osporeno rešenje ocenio pravičnom i zasnovanom na zakonu i da su organi uprave pravično primenili odredbe ZUS-a i pravično su potvrdili činjenično stanje primenjeno po materijalnom pravu, kada je odbio žalbu tužioca kao neosnovanu.“
39. Sud primećuje da je činjenično stanje utvrđeno od strane Osnovnog suda u Prištini prihvaćeno u celini od Apelacionog suda, koji je, između ostalog, obrazložio na sledeći način: „Pravni stav prvostepenog suda, kao pravičan i na zakonu zasnovan u celini prihvata i ovaj sud, jer pobijana presuda nije obuhvaćena bitnim povredama odredaba Zakona o upravnim sporovima (ZUS) i Zakona o parničnom postupku iz člana 182. stav 2. tačka (b), (g), (j) i (m), za koje se Apelacioni sud stara po službenoj dužnosti, u smislu odredbe člana 194. ZPP-a, pa je i materijalno pravo primenjeno na pravičan i potpun način.“
40. Štaviše, Sud primećuje da je i Vrhovni sud bio u liniji sa zaključcima Osnovnog i Apelacionog suda, koji jeglasio: „... imajući u vidu da osporena presuda nije obuhvaćena povredama na koje se tužilac poziva na svoj zahtev, Veće ovog suda smatra da su nižestepeni sudovi prilikom razmatranja tužbenog zahteva izneli dovoljno dokaza koji odbacivaju navode tužioca iznete u tužbi. Izjave tužioca su, po oceni ovog suda, u suprotnosti sa činjeničnim stanjem koje su potvrdili niži sudovi, i suprotni su dokazima koji se nalaze u spisima predmeta. Presude nižih sudova su u skladu sa zakonima na snazi.“

41. Kao što je navedeno, Sud, na osnovu obrazloženja redovnih sudova, ocenjuje da su svoje zaključke u vezi sa odbijanjem statusa osobe sa ograničenim sposobnostima, isti su zasnovali na ocenama stručnih lekarskih komisija, koje su, na osnovu zakonskih kriterijuma, zaključile da nisu ispunjeni uslovi za priznavanje statusa osobe sa ograničenim sposobnostima, kako bi podnosilac zahteva mogao koristiti penziju za stalnu nesposobnost iz državnih penzijskih šema. Odgovarajući sudovi su smatrali da su rešenja stručnih komisija zasnovane na dokazanim činjenicama i važećim zakonima.
42. Uzimajući u obzir gore navedene elaboracije, Sud smatra da podnosilac zahteva nije uspeo da podrži svoj navod o povredi „prava na pravično suđenje“, jer na osnovu gore navedenih načela i obrazloženih zaključaka redovnih sudova, proizilazi da u datim okolnostima konkretnog slučaja nije ispunjen isključujući kriterijum, kada je tumačenje važećeg zakona od strane redovnih sudova moglo biti „očigledno pogrešno“, rezultirajući tako kao „proizvoljni zaključci“ ili „očigledno neobrazloženi“ ili kako su postupci pred redovnim sudovima, u celini, mogli biti nepravedni ili proizvoljni. (vidi sličan slučaj ESLJP-a, *García Ruiz protiv Španije*, br. 30544/96, presuda od 21. januara 1999., stavovi 29. i 30.; vidi takođe slučajeve Suda [KI22/19](#), podnosilac zahteva: *Sabit Ilazi*, rešenje od 7. juna 2019. godine, stav 42.; [KI64/20](#), podnosilac zahteva: *Asllan Meka*, rešenje od 3. avgusta 2020. godine, stav 41.; [KI22/19](#), citiran iznad, stav 43, kao i [KI197/22](#), podnositeljka zahteva *Aferdita Gjonbalaj-Stublla*, rešenje od XX novembra 2023. godine, stav 51.).

Zaključak

43. Sud, uzimajući u obzir gore navedene razrade, zaključuje da, navodi o povredi člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava i člana 6. EKLJP-a spadaju u prvu kategoriju (i) navoda koji su kategorisani kao navodi prirode „četrtoog stepena“, te se kao takvi isti, po ustavnim osnovama, proglašavaju očigledno neosnovanim.
44. Shodno tome, zahtev se u celini mora proglasiti neprihvatljivim, u skladu sa podpravilom (2) pravila 34. [Kriterijumi prihvatljivosti] Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa stavovima 1. i 7. člana 113. Ustava, u skladu sa članovima 20. i 47. Zakona kao i podpravilu (2) pravila 34. i slovu (b) podpravila (1) pravila 48. Poslovnika o radu, na sednici održanoj 13. februara 2024. godine, jednoglasno:

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama;
- III. DA OBJAVI ovo rešenje u Službenom listu Republike Kosovo, u skladu sa stavom 4. člana 20. Zakona;
- IV. Ovo rešenje stupa na snagu na dan objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo, u skladu sa stavom 5. člana 20. Zakona.

Sudija izvestilac

Nexhmi Rexhepi

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani